

Bureau. 65 Grand'Rue de Péra

—Մանասթըր զիլահէթի թիճա-
րէթ մահքէմէսի ըրեասէթինէ՝ Եա-
նիա թիճարէթ մահքէմէսի ըէիսի
Սատրգ էֆ .

Եանեա վրասեթի թիճարէթ մահճէմէսի բիւստէթինէ՝ Տէրիսա-տէթ իւսմաթը չէրիէ վէ նիզամիեէ իճրա տարիէթի վէզնէտարը Իպ-րահիմ էֆ. թայեին գըլընմը տըր :

—Վան վալիսի Պահրի բաշա հազ-րէթիէր չէհրի մէգըիւրէ մուվասը-լէթիէ, մէմուրիյնի մահէլլիէ վէ էհա-լի չէհրաէն պիր գաշ սաաթ իլէրիեէ կիտէրէք, միւշարիլէյհի իսթիգալ իթտիլէրի կիպի, հիւքիւմէթ գո-նաղընա վասըլ օլտուղընա տա քէզալիք էհալի վէ մէքեաթիպ շա-կիրտանը թարաֆընտան հիւսնի գա-պուլ օլտուղընա տըր :

—Բրէնս վէ բրէնսէս տը Մէյնիկէն հաղարաթը ըէֆաթաթլարընտա էր-քեանը մահէթիլէրիյնի Ալմանիա սէ-ֆիրի, մատամասը վէ սէֆարէթ էրքեանընտան պաղըլարը վէ միհ-մանտարարը՝ եսվէրանը Բատիշա-հիտէն Ահմէտ Ալի բաշա վէ Կօյց բաշա հաղարաթը պուլունտուգլա-րը հալտէ, Ալմանիա սէֆարէթի մահէթիլէն մէմուր Լօրլէյ նամ վա-բօրա րաքիպէն տիւնքի կիւն Իգ-միտէ աղիմէթ իթմիլէր տիր :

Միւշարիլէյհի բրէնսէս վէ մա-տամ տը Բատօվից՝ Իգմիտէ տու-րուպ, երնէ Լօրլէյ վաբօրու իլէ տիւն ագշամ իւզէրի չէհրիմիլէ ալ-տէթ իթմիլէր տիր :

Բրէնս հաղրէթիլէրի իսէ, մահէթ-լէրի էֆրատըլա պէրապէր էսկի չէհրէ գատար կիթմիլ օլուպ, պու-կիւն Լէֆէքէն ալտէթ իտէնէք տիր : Միւշարիլէյհի հաղրէթիլէրի՝ քիւլիւք պիր մահէթ իլէ պիրլիք տէ աթա սիւար օլարադ Իզնիկէ կիտիպ, կիճէնի օրատա կէչիլէնէք վէ իրթէսի ագշամ Իզնիք եադը-նընտաքի տաղա չըգաճադ տըր :

Բրէնս հաղրէթիլէրի եարըն պու-րաեա ալտէթ իտէնէք տիր :

—Պարամ միւնասիպէթիլլէ Մէք-թէպի Սուլթանի շակիրտանընա 4000 քիւլաճ չէքէր իսան վէ թէվ-զի պուլըլունտ տուր :

—Տէրիսատէթ մուվասըլէթինի եագտըղընը Պիւքըն սէֆիրի Պագ-պէյ էֆ. հաղրէթիլէրի էվլէլէրի կիւն գարաեա չըգաճադ միւթէպըպ մապէյնի Հիւսմաեոնա աղիմէթիէ, աղըլուպուտիեթ իլլէտիքտէն սօն-րա, Պապը Ալիեէ կիտէրէք, սաա-րադամ, խարիճիեէ նաղըրը վէ միւս-թէշարը բաշարա հաղարաթըլա տալի միւլադաթ իթմիլ տիր :

Միւրի միւշարիլէյհի Տէրիսատէթ տէ իքի ալ գատար իգաթիլ իլլէ-եէնէթիլէրիտէն, պու միւտտէթ գարիլէրտա ումուրը մէֆարէթ պաշ քեաթիպ թարաֆընտան խաարէ օ-լունաճադ տըր :

—Պանգը Օսմանի միւտիրի ումու-միսի Սըր էտկար Վինսընթըն՝ հիւս-սէտարան մէճիսի ումումիսիտէ հաղըր պուլունտադ իւզրէ, կէլէնէք յուլէրիլին 10 ունտա Լօնտրաեա կի-տէնէկի իլլիտիլմիլ տիր :

—Տիւեոնը ումումիսի Օսմա-նիեէ խաարէ մէճիսի նէգտիւտէ թաշվիլաթը Օսմանիեէ Ֆրանսըգ համիլլէրի վէքիլլէրի օլան Մ. Պէրթէ՝ չըմէնտըքէր իլլիտադ խաթթըլարը

չիւքէթիլինի խաարէ մէճիսիեէ տա-լիլ օլմուլ տուր :

Միւշարիլէյհի էվլէլէրի ագշամիւ-րիսէ միւթէվէնէնէն Տէրիսատ-տէթ տէն հալէքէթ իթմիլ տիր :

—Թէֆէթիլի ապէրի գոմիսիօնու աղասընտան վէ էրքեանը հարպիեէ միւրիլիվալարընտան Հասան Րիզա բաշա հաղը նին պաղը թահգըղաթ գըմընտա Գօնեաեա աղիմէթ իտէ-նէկի իլլիտիլմիլ տիր :

—Տիւն տարիէի սատրադամիտէ մէարիֆ նաղըրը վէ րուսումաթ է-մինի բաշարա հաղարաթըլա մա-լիեէ նաղըրը նաղիֆ վէ խաղիլէի խասաի Ծահանէ նաղըրը Բօրթու-գալ Միքայիլ էֆ. իլէ հաղարաթը վէ նաֆիա նաղըրը Թէվֆիգ բաշա հաղրէթիլլէրիտէն միւրէքէպ օլմադ իւզրէ պիր գոմիսիօն ինիգատ իտէ-րէք, միւլաքէրաթը մուհիմէ իլէ իլլիթիլալ պուլըլունտ տուր :

—Ֆիլիպէ սէրկիսիլին քիւշատը կէլէնէք իլը պահարա գալտըրը ի-չիտիլմիլ տիր :

—Պուկար միւհէնտիլլէրիտէն պիրի՝ պիր տիւմանը պարութ ի-ճատ իթմիլ իսէ տէ, պուլըն թէն-րիւպէլլէրիտէն հիւսնի նէթիլէլէր հասըլ իտիլէմէմիլ տիր :

—Պէյ խանէ վէ 30 նուֆուս Բու-մէլի մուհաճիլլէրի Պրուսաեա կէսօ-տէրիլմիլ տիր :

—Պու սէնէ էնգարէ վէ ճիվա-րընտա մահսուլաթտա կէօրիլլէն ֆէյլ ու պէրէքէթ, սօն ալլարտա եաղան եաղմուլար սաեէթիլտէ, սաիւր սէնէլլէրիտէն զիեաեթ օլտու-ղու, վէ մահսուլաթտա կէօրիլլէն իշպու աաարը ֆէյլ ու պէրէքէթ թէմամիլլէ խորաք խալիլիսէ, չը-մէնտըքէրիլն վիլուտի սէպէպիլլէ պիր գալթ տահ մաղհարը րաղպէթ վէ ըէվաճ օլան հէր նէվ մահսու-լաթ վէ հուպուպաթը մահէլլիեէ տէն չիթիլմիլ վէ էսնաֆըն ֆէվգէ-լատէ միւսթէֆիտ օլաճադարը էն-գարէ զալէթաաընտա օգուլունտ տուր :

—Անատուլ վիլաեաթը Ծահանէ-սի հէյեթիլ թէֆթիլիեէսի ըէիլի միւրիլիվա Ջիա բաշանըն Թօգատտա պուլունտան խանէսի պու քէրէ միւհթէրէք օլարադ, բաշաի միւ-մալիլէյհի էյեաի զաթիլէ վէ սաի-րէսի քեաթիլլէն միւհթէրէք օլտու-ղու՝ Թօգատտան եաղըլմիլ տըր :

—Տը. Վուլգօվիլի գաթիլի օլմադ իլէ մաղնու պուլունտալարըն տիւն-քի կիւն ճիւնաեթ մահճէմէսի-տէ իճրա գըլընտան իքիմէի մուհա-քէմէլլէրիլն տիլլէմէք իւզրէ, միւ-թէվէֆանըն խալէֆի Տէրիսատէթ Պուկար գաբու քէթիլտաաը Մ. Տիւթթօֆ տալի մահճէմէսի կէ-լէրէք, ըէիլ Եէվգի պէյ էֆ. հաղ-րէթիլլէրիլլէ կէօրիւշտիլաքտէն սօնրա, իճրա գըլընտան մուհաքէմէի տիլլէ-միլ տիր :

—Ագաէնիլ Ինկիլիլ տօնանմաը Սէլանիք իմանընա վասըլ օլմուլ տուր :

—Սօֆիա Ֆրանսըգ Ժէնէրալ գօն-սօյսու վէ բօլիթիպ մէմուրու Մ. Լանէլ աղ իլէ, եէրիլէ Զանկիպար Ֆրանսըգ գօնսօյսու Մ. Մարի Լա-

գօ թայեին իտիլմիլ, վէ միւմալ-լէյհի աիլիլէն գէվէսի իլէ պէրա-պէր Տէրիսատէթ կէլիպ, տիւն ագշամ մահէլլի մէմուրիլլէթիլլէ կիթմիլ տիր :

—Սապըգ Գօնեա Պանգը Օսմանի տիրէթիլլէ Մ. Քիւն, Պրուսանըն համամ թագըլը իմալաթըլը թադ-լիտէն թագըլմար թօգու թտուրմադ իւզրէ, չէհրի մէգըիւրտէ պիր ֆապ-րիգա քիւշատ իթմիլ տիր :

—Լիսան մէքթէպիլլէն տէրսիլլէրիլն մայիս 5 տէ պաշանաճաղընտան, թալէպէ գալտ վէ գապուլլէն պաշ-լանմըլ տըր :

—Շըմէնտըքէր գօնֆերանսընտա Ալմանիա վէ Ալմութիա թարաֆըն-տան հաղըր պուլունտուլ օլան մու-րալխաթարտան պիր գըսըլ էվլէլէրի կիւն Ծարգ սիւրաթ գաթարըլա մէվէքէթիլլէրիլլէ վէ տիլլէր գըսըլ տալի Աթիւնաեա միւթէվէնէնէն Լօյտ վաբօրուլա չէհրիմիլտէն հա-լէքէթ իթմիլլէր տիր :

—Էվլէլէրի կիճէ սաաթ 5 րատ-տէլլէրիտէ Իւսկիւտարտա պիր ճի-նաեթ վուգու պուլունտ տուր : Եէօլլէրի, Ս. Խաշ քիլիսէսի սօգա-ղընտա քեալին եաղմա ֆապրիգա-սընտա չալլան 23 եաղարընտա Պաղլէնէկիլ Օնիկ իլէ թագրիպա 20 եաղընտա Իւսկիւտարը Լեւոն նամ իքի տէլիգանը պէյնիլտէ, պիրի-նիլ պէհէր եաղմա թօգուլուն 15 բարաեա պօնամաղըլըլը թէհալիտ իթմիլ օլտուղու վէ տիլլէրիլլէն տէ 20 բարա թալէպ իթտիլի սէպէպիլլէ միւնադաա գուհուր իտիլ, պիր արա իշպու միւնադաա քէսպի չիտ-տէթ իթմէքէ, Լեւոն՝ ըէֆիգիլի սօգաղա, քիլիսէ գաբուսոնուսն եանընա ճէլպ իտիլ, ճէպիլտէն չը-գարտըլը պըշադա պիլաքէի մուհ-լիք սուրէթտէ վուլունտ վէ պաղըր-սագլարըն տիշարը տէքմիլ տիր : Մէնրուհ Օնիկ, գանլարա միւլէմ-մա օլարադ վէ տէհէթիլլէ ֆիղան ու ֆէրաեալար իտէրէք եէրէ սէ-րիլտիլլէտէ, Լեւոն ֆիլար իթմիլ, վէ մահէլլէ խալըլ թօլանըպ մէճ-րուհ տէլիգանըլը քիլիսէ հալիլ-սինէ նաղ իթմիլլէր, վէ աղսօնրա Տը. Թօրգոման էֆ. եէթիլիպ, միւտաթաթա իպթիտար իթմիլ իսէ տէ, քեալ իթմէիլ, հէնուգ 4 ալլըգ էվլի օլան վէ գէվէսի համիլլէ պուլունտան մէնրուհ մէրդ ում մի-թէնսիլլէն վէֆաթ իթմիլ տիր :

Դաթիլլին տէրաէսթ իտիլտիլի մէրվի տիր :

—Կաղ եիլլի օլարադ չըգան ճուճա իրթէսի կիւնիլ իմանըլը-տան հարէքէթ իթմիլ օլան Պարօն Պէլհալէն նամ վաբօր՝ Պօլմա-տա իլէ Անատուլ սահիլ արասընտա գարաեա օթուրմուլ օլտուղունտան, թալիլիլ իլլին Լօյտ գուլմաանաը-նըն իքի մէմուրու տիւն ագշամ մա-հէլլի գաղաեա կիթմիլլէր տիր :

—Կէլէն բաղար ագշամը Սըար-թա-գալէ ըսթաթիօնու մաղաաա-րը պիր գաթար կէլլէքտէ օլտու-ղու սրրատա ըվօլլէր գուրընու իլէ թէլէֆ իտիլմիլ տիր, ճանիլլէն քիլմ օլտուղու հէնուգ անաղըլմա-

մըլ իսէ տէ, պէքէիտէն չիւպհէ ի-տիլիեթ իմիլ :

—Տիւն Իւսկիւտար իլէ Հարէմիս-կէլէսի արասընտա տէնիլ քէնարըն-տա Բոււմ միլլէթիլլէն 65 եաղա-րընտա պիր ինսան նաղը պուլուն-մուլ տուր :

—Գարա-աղաճ պարու թանէսի-տէ վուգուլինի եագտըլըլըլը գաղա-տա ճէրիհատար օլանլարտան պիրի, վէ Սաթաթիաթա վուլունտա, Փրու-կիլ խաթթալանէսիլլէ նաղ իտիլ-տիլլէնի պիլտիլտիլլէմիլ Րիզա՝ միւ-թէնսիլլէն վէֆաթ իթմիլլէր տիր :

Մ Ո Ւ Հ Յ Ա Ք Է Մ Է

(2360 նիւմբրտան տէվամ)

Հէյեթիլ իթմիլիէ մաղաթաթը իլէ իթմիլմաճ օգուլունտա սօնրա, միւտտաիլ ումուլիլք մաղաթընտան՝ միւթէվէնէնէն ֆիլարի նամ վէ նիգուլ հաղըլարընտա զըեալէն մուհա-քէմէ իճրաթ թալէպ իտիլմէքէ, լէտէլ միւլաքէրէ մէրգուլուն հաղըլարընտա զըեալէն մուհաքէմէք գարաք վէրիլ-միլ տիր :

Բէյիս.— (Մէրհանա խիթապէն) Սէն Գալաեանէլլէնիլլէն էյլէ՞ մի :

Մէրհան.— Էվլէթ :

—Օգուլուն չէյլէրի իլլիթտին եա, պադ սէնիլ իլլին նէ՞ տիրօլար.— կէլէն փետրվարըն 12նէի չարչնպիհ աղաճը սաաթ պիր րատտէլլէրիտէ Պէյօղլունտա Նէրտիլլէլլէ սօգաղա Պուկարիսթան գաբու քէթիլտաաը Տը. Վուլգօվիլ խանէսիլլէ ալտէթ իտէրէք պէքէմիլ, վէ պըշաք իլէ էօլտիւմիլլէսիլլէ :

— Նալը էֆէնտիլ :

Բէյիս.— (Նիլսթօնա խիթապէն) Սէն տէ պէրապէր իմիլլէն :

Նիլսթօն.— Նալը, խապէրիմ եօդ տուր :

Միւտտաիլ ումուլիլ Նալտա պէյ էֆ. թէլիլիլ տալա զըմընտա գըեալէն, չէյլէ տէմիլ տիր :

—Իթմիլմաճիլլէն կէօսթէրիլլէիլ կէլէն, Պուկարիսթան գաբու քէթ խիւտաթ սաաղը Տը. Վուլգօվիլ 1307 սէնէսի փետրվարըն 12նէի չարչնա պիլ հաղաճը սաաթ պիր րատտէլլէրիտէ, Պէյօղլունտա Նէրտիլլէլլէ սօգաղա Պուկար գաբու քէթիլտաաըլը խանէ-սիլլէն տիլարընտա պուշաք իլէ սօլ պէյրիլլէնէն ճէր օլունարադ, ճէրհիլ իւլէնէնէն կիճէսի միւթէնսիլլէն վէֆաթ իտէր :

Պու ֆաթիլայ միւթէնսիլլէնիլ միւ-թէնսաթը մէյտան չըգաղըլմադ իւզրէ զապըթաճա քէմալ կէրմիլ իլէ իճրա թահգըլաթա միւտարաթ օլունուր, Միւթթէնիլլէրտէն էլան ֆիլարտա օ-լան թիւֆէնքիլ Նիգուլանըն՝ պունա տա յիր Սըրպիսթանտա պուլունտա Պուկա-րիսթան ֆիլարիլլէրիլլէն Պօն խալիլ-տէ պիր տօթթունա եաղըպ քօթա-եա վիրմիլ օլտուղու մէքթուպ, Պուլ-կարիսթան էմարէթիլ թարաֆընտան էլ-տէ իտիլլէք, հալլ վէ թէրնէմէ իթ-տիրիլլէրտէն սօնրա, սուրէթիլ միւթէյ-ճիլլէսի Զապթիլլէն նէգարէթիլլէ թէվտի իտիլլէ :

Պու մէքթուպուն միւհթէվիթաթընա նէգարէն, միւթթէնիլլէրտէն Էնսէլլ Նիլսթօն Օտէսաեա ճէլպ օլունտա, պու-նուլ վէսաթաթըլա Վուլգօվիլլէն գաթ-լի, պու կիպի իլլէրտէ մէհարէթիլ օլան պիր Պուկարա թէհալիտ իթտիրիլլէիլ

ԳՍԹՈՒՐ ՆՈՒՄԵՐՈՍՈՒ 131	
ՊԵՆՏԵ ՏԱՐՆԵՆԻՔԻ ՎԷ ՃՈՒՑ ԻՐԵՃԵՐԻ ԿԻՆԵ- ԼԵՐԻ ՀԱՐԵՆԵՐԺ ԽԱՆԵՐ:	
ՍԹՈՒՍԻՈՆ	Ս. Տ.
ՏՈՂՈՐՈՇԱ ՊՈՒՐԿԱՍ-ՇԱՄԿՈՒՆ-ԹՐՆՈ- ՎԱՏԻ ՀԱՐԵՐԺ. ԽՈՒՆԵ ԹՐԵՆ ԻՒՆ ՍՅԵՍԱ.	
(ՍԱՐԼ ՎԷ ՃՈՒՑԱՆ ԿԻՆԵՆԵՐԻ)	
ՊՈՒՐԿԱՍ	ՀԱՐԵՐԺ. ՍԱՔ. 9 40
ՇԱՄԿՈՒՆ	ՍԱՔ. 2 40
ՉԱՐՆԵՆԻՔԻ ՎԷ ՃՈՒՑ ԻՐԵՃ. ԿԻՆԵՆԵՐԻ	
ԹՐՆՈՐՈՇԱ-ՍԷՄԵՆԻՔ ԳԻՍՈՒՆ ՍԱՔ.	7 20
ԹՐՆՈՐՈՇԱ ՍԷՄԵՆԻՔ ՀԱՐԵՐԺ. ՍԱՔ.	7 5
	{ ԳԻՍՈՒՆ , 8 4
ՀԱՐԵՐԺ	{ ՀԱՐԵՐԺ. , 9 34
ՄՈՒՐՄՓԱ ԲԱՂԱ ԳԻՍՈՒՆ	, 10 40
ՀԱՐԵՐԺ.	, 11 50
ՍԱՐԼՈՅ	, 12 10
ԳԱՐԵՆԵ	ՍԱՔ. 12 06
ՉԻՐԻՔԻ ՍԱՐԼՈՅԱՐԺ ԳԱՂԱՍ ՈՍԱՐԺ	6
Ն ՍԱՐԼՈՅ ՍԱՐԼՈՅ	5 30
ԳԱՐԼՈՅ ԻՐԱՅԵ ԽԱՆԵՐԻ	

Հաճմի քիւչիւք էշեա պիլա իսթիսնա հէր դաթարտա գապուլ օլունուր: — Հաճմի պիւեիւք էշեաեա կէլինճէ պունլար անճագ Տէրիսա
աէթ իլէ Մադրի(-քէջ) արասընտա քեալին մէվգըլէր արասընտա ամէաշիւտ իտէն թրէնլէր իլէ նագլ վէ իրսալ օլունապիլէճէք տիր:

ԻՍԱԼԱԹ ՄԻԻՏԻՐԻԵԼԵ